מ"מ שבעה הוו אלא יחנא בעלמא קאי ומאי

כדי לשבת וב' ימים מובים של ר"ה סימנא

בעלמא דיקא נמי דקתני כדי לשבת ולא קתני

לשבת ולב' ימים מובים של ר"ה ש"מ: לא

הקריבו כבש בבוקר וכו' אמר ר"ש וכולה

היתה קריבה בין הערבים שאין מחנכין את

מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים: חינוך מאן

דכר שמיה חסורי מיחסרא והכי קתני לא

הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים

ם במה דברים אמורים "שלא נתחנך המזבח

אבל נתחנד המזבח יקריבו בין הערבים אר"ש

אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין אכל אם

היו מזידין לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו

בין הערבים לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו

בין הערבים מנא הגי מילי דת"ר יואת הכבש

השני תעשה בין הערבים שני בין הערבים

ולא ראשון בין הערכים במד"א שלא נתחגך

המזבח אבל נתחנך המזבח אפילו ראשון בין

הערבים אמר ר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסין

או שוגגין אבל אם היו מזידין 60 לא הקריבו

כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים לא

הקטירו קטרת בכוקר יקטירו בין הערבים

וכי כהנים חטאו מזבח בטל אמר רבא ה"ק

לא יקריבו הן אבל אחרים יקריבו לא הקטירו

קמרת בבקר יקמירו בין הערבים דכיון

י דלא שכיחא ומעתרא חביבא להו ולא

פשעי: אמר ר"ש וכולה היתה קריבה בין

הערבים שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקמרת הסמים של 1 בין הערבים וכו':

והתניא בקטרת הסמים של שחר תנאי היא

אמר אביי במסתברא כמ"ד בקטרת הסמים

קלח א מיי׳ פ״ל מהל׳ תמידיו קדח א מייי פ״ח מהני חמידין ומוספין הלי יב: קלט ב מייי שם פ״ג הלכה א: קט ג מיי' שם פ״ה הלכה יב: קשא ד מיי' פ"ב מהלכות כלי המקדש הל' יא:

חורה אור השלח

וְאַת הַבְּבְשׁ הַשֵּׁנִי תִּעֻשָּׁה בִּין הָעַרְבָּים בְּמִנְחת הַבּקֵּר וְבְנַסְבָּה תַּעֲשָׂה לְּה לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לִייְי:

2. והקטיר עליו אהרן קטרת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהִיטִיבּוּ אַת הַנֵּרת יַקְטִירַנָה:

שמות ל ז ג. מוצא שְּפֶתֶיךְ הְשְׁשֹׁר. וְצְשִׁיתְ כַּאֲשֶׁר וְבַרתְּ לְיִי אֲלֹהַיְךְ נְדְבָה אֲשֶׁר דַברתָ בְּפִיךְ: ג. לא תַעַלו עָלִין קְטַרְת זְרה וְעלָה וְמַנְהְה וְנַסְרְ לֹא תַּפְבוּ עליני שליני שליני שליני אַ תַּפְבוּ

מוסף רש"י

תנא בעלמא קאי. דככל ימות השנה נמי בעינן ששה ולאו משום שבת וראש השנה סימגא בעלמא שוא חוווה בנים

שימה מקובצת

6) בד"א שלא נתחנך המזבח.ובהכי קאמר דלא יקרבו בין ובהכי קאמו דרא יקובו בין הערבים תחילה לפי שצריך לחנכו בתמיד של שחר: כ) דלא שכיחא. ללישנא (קמא) שכיחא. ללישנא (קמא)
קחרינא) דפ"ה קשה דמשמע
דכ"ש אם הקטירו אותה בבקר
שיקטירו בין הערבים וקשה הא
אמרי מעולם לא שנה בה אדם
והוכיח הרב ר' יוסף ביומא
דבפ" מבקר ועד ערב לא שנה
דבפ" מבקר ועד ערב לא שנה בה: תו"ח (אא"ה עיין תו" יומא דף כ״ו ע״א שם כתבו . הזוכה בה שחרית היה זוכה בה הערבים אין צריך חדשים אלא אפי' ישנים שהפיסו בשחרית מפיסין ובמס׳ יומא מספקא לן בהכי [אא״ה בתוס׳ שלנו ובתו״י שם לא נמצא שום ספק הערבים ואוקימנא שלא נתחנך וקתני לא הקטירו בבקר יקטירו בין הערבים אלמא דבשל ערב מחנד ליה: דו ת"ר זו היא: ל אני בו: ו) וב׳ ימים דר״ה: ון החול גמי בעינן: פן מבוקרין [כיצד מהרה יכנה בית המקדש אם ראוי המובח להתחנך ברביעי בשבת צריך שיתחיל לבקר התמידין של יום החינוך מיום חשבת שלפניו דהיינו ד' ימים לפני הקרבתו לבד מיום "שונות" ביונר מדב שותר ביונר מיובר מיונר מי שחיטה וביום אחד בשבת יקח שנים אחרים לצורך יום ה' ובשני בשבת שנים אחרים ---לצורך יום ו' וכשלישי בשבת שנים אחרים ליום השבת נמצא

הקטיר ועשה הכל ולא העמידו דבריהם היכא דלא אפשר: בלשכה ו' טלאים כולן דו מבוקרין ד' ימים קודם שחיטה לבד יום 🗣 ארת דגרסי הא איכא לפרא דמלתא בשבתא וחלו שני ימים טובים של ר"ה אחר השבת ופריך וליטעמיך תמניא הוו

דהאיכא דפניא דמעלי שבתא וכסבור היה שבאמלע היום היה מדבר ואית דגרסי הא איכא לפרא דחד בשבתא ומונה הב' ימים טובים לפני השבת ובתר הכי נגרום דפניא דמעלי יומא טבא: מבל מקום ז' חוו. דבשלמא [בין הערבים] דראשון אע"פ שלריך ביקור ד' ימים יטרח וימלא מבוקרין שהמבקרין היו מבקרין אותן כדי למוכרן אבל בצפרא לא יכול בלילה לטרוח ולבקש מבקרין: דיקא נמי דקתני כדי לשבת. אף ע"ג דלעיל (דף לט.) תניא כדי שיכרוך וישנה וישלש ליכא למיטעי התם:

שאין מחנבין. לי פירש בקונטרס דטעמיה דר"ש קאמר ומ"מ פריך שפיר חינוך מאן דכר שמיה מעולת התמיד ולא יתכן חדא כיון דההוא הוה טעמא אידך נקט איידי ותו דבחסורי מיחסרא משמע דמהדר אדרבנן ש (ותו) אלמא דרבנן מודו

בחינוך ותו מנלן דשלם הוה: במה ד"א שלא נתחנך. ולהל קאי שאין מחנכין א דמתני׳ אבל נתחנך יקריבו כבש אחד דוקא ולא שנים מדלא קתני וב' היו קריבים לר"ש אע"ג דגבי קטורת קרב כולה לא דמי כלל דהתם חדא מילתא היא: דלא שביחא ומעתרא. עיקר הטעם משום דלא שכיחא דבפ"ב דיומא (דף כו.) מוכח מקרא דכתיב וכליל על מזבחך ברך ה' חילו ^{א)} דעולה נמי מעתרת ^{ב)}: יבול יהא יחיד מתנדב ומביא. והא דאמרינן במעילה פרק חטאת העוף (דף ט:) הנהנה מבשר קדשי קדשים קודם זריקה וכו' יביא קטורת שכולה למזבח היינו למוסרה ללבור:

של בין הערבים דכתיב ²בבקר בבקר בהימיבו את הגרות יקמירנה אי לאו דעבד הדלקה מאורתא המבה בצפרא מהיכא ולמ"ד בקטרת הסמים של שחר גמר ממזבח העולה מה להלן בתמיד של שחר אף כאן בקטרת הסמים של שחר: ולא את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת: אלא בחול איחנוכי הוא דלא מחנך הא קדושי מיקדיש היא גופה קמ"ל דחינוך יוקידוש דשלחן בשבת הוא כדקתני סיפא ולא את המנורה אלא בשבעה גרותיה בין הערבים: ת"ר יו זהו קטרת שעלתה ליחיד על מזבח החיצון והוראת שעה היתה היכא אמר רב פפא בנשיאים אלא יחיד על מזבח החיצון הוא דלא הא על מזבח הפנימי מקריב ותו על מזבח החיצון יחיד הוא דלא הא ציבור מקרבו והתניא יכול יהא יחיד ימתנדב ומביא כיוצא בה נדבה וקורא אני ס בה ימוצא שפתיך תשמר ועשית ת"ל ילא תעלו עליו קמרת זרה יכול לא יהא יחיד מביא שאין מביא חובתו כיוצא בה

לישנא אחרינא לא שכיחא בחד גברא כדאמרי׳ במסכת יומא (דף פו.) מעולם לא שנה אדם בה: מעהרא. מעשרת כדכתיב ישימו קטורה וכמיב בתריה ברך ה" חילו (דברים לג): 0ולא מובח העולה אלא בהמיד של שחר. כדאתרינן לעיל ולא ראשון בין סיהערבים בו דכתיב שמות גן בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות וגו' כשמדשן את המנורה מן האפר שיש שם מן הנרות: אי לאו דעבד (ה) מאורתא הדלקה. ממאי בעי לחקן באן לנפרא אלמא חינוך מנורה בין הערבים וכיון דמנורה נחחנכה בערב קטרח נמי חחילתה בערב דכחיב (שמות ל) ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה: הא קדושי מקדש. ללחם אם יסדירוהו עליו בחול בתמיה דהא קיימא לן בפרק שתי הלחם (לקמן דף ק.) דלא מקדש לחם אלא בשבת דקתני שאפילו ב-] הוא על השולחן ימים רצים אין בכך כלום דלא קדוש לא ליפסל ביוצא ולא שילשם פסול: **כדהסני סיפא כו'**. ומנורה אינה מחדשת. כלומר⁶) וכל מילחא דידה אינה אלא בין הערבים ⁶ודהיינון הדלחה ה"יג כל מילי דידיה לן דקידוש וחינוך] דשולחן בגן בשבת: זו היא קטרס. מפרש בסמוך דבנשיחים קמיירי דכתיב (במדבר ז) כף אחת עשרה זהב וגו': והוראם שעה היחם. דשוב לא היה ברן בא על מובח החילון: הוא דלא. דקאמריון הוראת שעה היחה: כיולא בה. בקטורת (וו: יכול. יחיד הוא דלא יביא קטורת נדבה שהרי דין הוא שלא מצינו בהן שיהא מביא חובחו כיולא בה שהרי קטורת חובה ליחיד לא מצינו: 336

הביא ללשכה שנים אחרים לצורך אחד בשבת וכן לעולם נמצא שלא יפחתו בלשכה פחות מששה מבוקרון די ימים קאמר אלא מבוקרים קצת כדי שיגיע יום הקרבתן יהו מבוקרון די ימים כדפי? וכדי לשבת ושני ימים טובים של ר"ה". סימנא בעלמא נקט. רש"י של מהר"פן: ע) א) תיבת ששה נמחק: י) והנניסו: י)) ובקרו ב" ונתנו תחתיהם לשלישי: יט) תיבת תחתיהם נמחק: ינ) ראוין (לחמישין ושנים: יו) תיבת כולם נמחק: ע) דאי מהרמי ולא משכחי" טלאים להשים תחת טלאים דנטלו היום וכן מחר

נים"ג **סנא בעלמא האי: סימנא בעלמא נקט.** כלומר האי דנקט ששה הלא יזרוק היטב אחר החמיד לכך נראה דמדרבנן מיפסיל אפילו לאו לשבת וב' ימים י] דוקא קאמר אלא אפי' כל ימות החול י] בעי' השחיטה שהיו שם בכל יום ששה ראויין ליטול איזו שנים מהן שירנה כגון לביום חינוך הוו בה (כ) ד)(י"ב)

מן ששה מבוקרים ד' ימים קודם ונטלו ב' ביום ראשון ובקרו שנים י] והכניסו תחתיהו ליום ב' נטלו ב' מן הראשונים ובקרו ב׳ יא] מן השוק ונתנו שנים תחתיהן לשלישי נטלו ב׳ הראשונים ובקרו שנים יב] (ג) תחתיהם אחרים והכניסו תחתיהן נשארו שם ששה הי מו הראשונים ליום רביעי ויטלו עוד ב' מן הראשונים והשנים שנתבקרו בראשון יהיו יוספנים של כלשון ושנים של יהשון ושנים של שני ושנים של שלישי וכן יד] כולם שני ושנים של שלישי וכן יד] כולם לעולם יהיו שם ששה ראויין לישחט. ולא פי׳ טעם הדבר ולי נראה דקבעו חכמים מנין קבוע לדבר מו] דאי מתרמין (לא) משכחי טלאים מבוקרין זה ד' ימים: סימנא בעלמא. שלא תטעה בגירסא אם שין ו' או ה׳ או ד׳: כדי לשבת ולב׳ ימים. משמע סימן כלומר שראוי לג' ימים: ולא תני לשבת ולב' ימים טובים. דליהוי משמע ללורך שבת וב' ימים טובים של ר״ה: ולא ראשון בין הערבים. שאם לא הקריבו בבקר לא יקריבו בין הערבים דהכי מידרים קרא אם את הכבש יין האחד תעשה בבקר הוכשר שני ליקרב בין הערבים ואי לא לא: במה דברים אמורים שלה נתחנך המובח. דהחי קרח בחינוך כתיב דכתיב לעיל מיניה וזה אשר תעשה על המוצח בפרשת ואתה תלוה: אבל נחחנך המובח אפילו ראשון בין הערבים. דכתיב בפרשת פינחס ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר כו' [במדבר כחן ובההוא קרא לא כתיב את הכבש אחד תעשה בבקר חותניא בספריש האי קרא למה נאמר והלא כבר נאמר למעלה בפרשה את הכבש אחד תעשה בבקר יחן ואת הכבש וגו׳ ישנים הוא סמקריב ולא ארבעה: יקטירו בין הערבים. כדתנא טעמא דלא שכיחי דפשעו בה הילכך לא קנסי בה להו: (ד) ומובח בטל יש כו'. דקאמר לא יקריבו בין הערבים: דלא שכיח. ל)דתמיד^{מ)} עולה הוא ואע"ג דלא קרבה אלא תרי זימני ביומא איכא עולות אחריני דמקרבי כל יומא טובא הילכך לא חביב להו ופשעי הילכך קנסו להו אבל קטרת לעולם ליתא אלא תרי זימני ביומא.

 ל) [ערכין יג.], ב) [לקמן נח.],
 ט"ון ז"ק שגורס גירסא אחרת ברש"י כמו שנרשם פה בסמוך,
 ד) ז"ק מ"ז, ה) שנים. ז"ק, ו) ז"ל יטלו עוד ב' מן הראשונים ובקרו שנים והכניסו תחתיהן והשנים שנתבחרו ברחשוו יהיו רחוייו שמתקקר ובלשון יהיו לחיין למחל ליום ה' זכן אח"כ יהיו לחיין שנים של שני (.) לאיין לחמישי ושנים של שני יהיו לאיין לשי זכנים של שלימי יהיו לאיין לשביעי זכן כולם. צ"ק, מ) עי בכרייז שהלרך ביה, פ) ופנחם כו חן, י) (מגיד שאם לא הקריב של שחרים יקריב של בין סעברים של שחרים יקריב של בין סעברים של שחרים יקריב של בין בעברים מברטנורא]. ל״ק, כ) נ״א מקריב אע״ג דלא הקריב ראשונה, כ) נ״ל חבל ממיד. מ) כממיד דממיד. אלל מתיד, מ) סמתיד המתיד.

ליק, נ) שירן למתכי לשיל מט,

ס) טעבדי הסיד אח"כ מה"ד

דכחיב. ליק, ע) לשום. ליק,

ש) בש"ל: אינה מקודשה פלום,

ג) גי ליק, ק) שירן לדף מנו.

דל ני ליק, ל) פירוש המתוערת המתע

דעותה דר"ש קאמר כל"ל.

דעותה דר"ש קאמר כל"ל.

דעותה של שלפעינו ליחל ברש"י. דגירסל שלפנינו נינגנו ב.ב. ז'יק, ש) ז'יק מ"ז, ש) דמתני' הס"ד אח"כ ד"ה אבל. ז'יק, הס"ד אח"כ ד"ה אוניו מוי"ט ל) עיין רש"ק, 3) נעיין תוי"ט במשנה ד ד"ה לא הקטירו וכו' ומה שתירצו בהו וצע"ק]. צ"ק,

הגהות הב״ח

(b) גמ' (ווזרין ולא הקרינו כנט נכקר לא יקרינו בין הערכים לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים וכי כהנים כ"ל והיא פיסקא: (ב) רש"י ד"ה ה"ג מנא וכו' דכיום חינון הוו בה י"ב מבוקרין כל"ל ותיבת ששה נמחק: (1) בא"ד ובקרו שנים אחרים והכניסו וכו' יהיו שנים מחליים והפניסו וכין ייהיו לחיין, נ"ב דעכשיו נעשו מכוקרין ד' ימים וק"ל: (ד) ד"ה מכוקרין ד' ימים וק"ל: (ד) ד"ה הערכים נמחק כל הדיבור: (ב) ד"ה לי לאו דענד הדלקה מאורתא ממאי: (ו) ד"ה מיולא ביום מואורתא ממאי: (ו) ד"ה מיולא ביום מואורתא ממאי: (ו) ד"ה מיולא ביום מואורתא ממאי: (ו) ד"ה מיולא נה נקטורת נשיאים הק"ל:

רבינו גרשום

רבינו גרשום מכל מקום שבעה הוו דהא איכא הוא דשחרית המוצאי שיט. תגא בעלמא קאי אפי יט. תגא בעלמא קאי אפי מקחו בלשכה משבעה בעלמה בכל יום לא מדמחו בלשכה מששה טלאים בעלמא. השמתינן לאו לצורך ממש קאמר אלא שבער וב' ייט. דליהוו לעולם ששה כדי להאמאי הוו ששה כדי ביוט אימיה מביקרין די ימים קודם יימים קודם יימים קודם מחיטה. הא כיצד היו לו שחיטה. הא כיצד היו לו שחינה בעולים אין זהביא ב' מהן ביוט אין זהבי הביום ביישף אין הביין היו היום בייקרין שהעון מבוקרין ביום ב'ישוט בין מהביקרין הרו היום ב'ישום ב' . ויביא ב׳ תחתיהן וביום הג׳ ישחט ב׳ המבוקרין ויביא ב׳ תחתיהן. אותו שהביא ביום א׳ נמי דקתני כדי לשכת דהוי סימן בעלמא ולא קתני לשכת דהוי משמע דלצורך שבח ו"ים קאמר ש"מ דלסימנא בעלמא הוא: בד"א בשלא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים. כשלא נתחנך המזבח שאיו מחוריי אותו רחמיד של שאיו מחוריי אותו רחמיד של שאיו מחוריי אותו רחמיד של שאיו מחוריי אותו רחמיד של

שאין מחנבים. ששאי מוחוק ומובורו שאין מחנבין אותר בחמיד של ערב. אבל נתחנך ככר ולא הקריבו בבקר יקריבו בין הערבים. מנא הני מילי שאין מחנכין המזבח בחמיד של בין הערבים דכתיב ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. אבל נתחנך המזבח במצות (החמיד) ושכחו ולא הביאו יום א' כבש בבקר יקריבו בין הערבים. (היינו) אפ"ר אשון בין הערבים. כלומר אע"ג ולא קרב ההוא דבקר: אמאי קאמר ר שמעון לא יקריבו בין ערבים וכי משום דכהנים חטאו שלא הקריבו בבקר יהא מזבח בטל מחמיד של בין הערבים. לא יקריבו הן עצמן לא יקריבו בין ערבים וכי משום דכתים חטאו שלא הקריבו בכקר יהא מובה בטל מתמיד של בין הערבים. לא יקריבו הן עצמן אותן לא יקריבו הבקר יהא מובה בטל מתמיד של בין הערבים. לא יקריבו הנצמן שחטאו אלא אחרים יקריבוה: מאי שנא בקטרת דקאמר לא הקטירו בבקר יקטירו בין הערבים אפי" הן עצמן שחטאו הילו המביא בכל יום כנדרים נתובות אלא שחריו אונסים ביותר הילבן יקטירו בין הערבים: ואם לאו דעבד היללף מאורתא יוםבה בצפרא מי איכא שבבקר היה חוזר ומשים שמן בניות ומשים מקילות חדשות היינו הטבה ומדמטיב בצפרא מכלל דאורק מקטיר דכתיב ובתללות אהרן את הנתרת בין הערבים יקטירנה אלא הקטרם היה מיד מלל דאורק מאורת אום שהר ברתיב ובתללות אהרן את הנתרת בין הערבים יקטירנה אלא את המנורה אלא בשבמה נותר בין הערבים מה התם במנורה דקידושה וחינוב הייה בחול לא בשבת אף שלון חינוכו וקידושו לא הוה בחול אלא בשבת אף שלון חינוכו וקידושו לא הוה בחול אלא בשבת אות שעלתה ליחיד היינו דעשיאם דכתיב כך אחת עשהה זהב מלאה קטרת והוראת שנה היתה דלא מצינו קטרת על מובח החיצון קטרת שעלתה ליחיד היינו דעשיאם דכתיב כך אחת עשהה זהב מלאה קטרת והוראת שנה היתה דלא מצינו קטרת על מובח החיצון ולא יחיד שמביא קטרת: מכרא כיוצא בה כאותה שהקריבה על מובח הזוה: